

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto glđ. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—

Za pol leta, četrta leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč., več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila. (Novejšje vesti.)

Dunaj 20. Nagodbeni odsek je danes nadaljeval podrobno razpravo glede vladine predloge, tičoč se statistike prometa z blagom med Avstrijo in Ogersko. Potem, ko so govorili dr. Lecher, železniški minister, kakor tudi poslanci Schlesinger, dr. Gross, Mauthner in dr. Menger, se je seja prekinila. Prihodnja seja bude v ponedeljek popoldne o 3. uri.

Dunaj 20. Seja izvrševalnega odbora je trajala tri in pol ure. Na povabilo načelnika je prišel v sejo tudi ministerski predsednik grof Thun, ki je obširno pojasnil sedanji parlamentarni položaj. V razpravi so vsi govorniki obžalovali, da je državni zbor vsled obstrukcije primoran, da ničesar ne dela, kar je v veliko škodo prebivalstvu.

Budimpešta 20. V zbornici poslancev se je vršilo trikrat glasovanje po imenih. Na to se je nadaljevanje dnevnega reda, na katerem je še šest glasovanj po imenih, preložilo na jutri.

Rim 20. Iz Masave poročajo: Ras Makonnen je guvernerja v Eritreji, Martini-a, obvestil o sklenjenem miru sledečim pismom: »Mir je sklenjen. Tigre je pripadla meni, torej sva si sedaj soseda. Obveščam o tem Vas, da se spominjate najjinega prijateljstva.«

Berolinu 20. Državni zbor je nadaljeval razpravo o proračunu za državni urad. Nadaljevanje posvetovanja se je preložilo na jutri.

Pariz 20. Za ponedeljek, ko se utegne pričeti posvetovanje o proračunu, se pričakuje, da poda ministerstvo za zunanje stvari pojasnilo političnem položaju.

Carigrad 20. Vestem, da hoče Porta velesilam poslati spomenico o položaju v Makedoniji, se v krogih Porte oporeka in sicer z izjavo, da ni za to nikakega povoda in bi takova spomenica dobro došla le nemirnim elementom, ki bi jo izkoristili v svoje rovarske namene.

Pariz 20. Kasacijsko sodišče je danes popoldne presojevalo tajne spise, v kateri namen mu je Hanotaux podal pojasnil. Imenovani je bil potem konfrontiran z generali Mercier, Boisdeffre, Gouze in Billot. Govori se, da zaslišijo Esterhazy-a še-le tekom prihodnjega tedna.

Utrinki s shoda laških županov.

II.

Velmožni gospod župan tržaški, dr. Dompieri, je bil nekdanj na glasu, da je najkonecilijantnejši mož v vsej sedanji večini v deželnem, oziroma mestnem zboru tržaškem. To sicer ni Bog ve kaj! Kakor je onemu, ki vidi na eno oko, lahko biti kraljem med samimi slepci, tako ni težko biti najzmernejši med samimi srditeži. Celó na glasu pobožnega moža je ta dr. Dompieri. To nam je že večkrat potrdila tudi slavna — mularija na galeriji mestne zbornice. Če je namreč velemožni gospod župan kaj ukrenil, kar ni bilo po godu temu sestavnemu delu našega lokalnega parlamenta, pa so se mu rogali z »nonzolo« (cerkvenik), očitaje mu, da lazi okolo oltarjev in prižiga sveče. Tako smešijo ti ljudje institucijo naše cerkve, ali gospodovati bi vendar hoteli v njej.

Dr. Dompieri je užival torej vsaj relativnih simpatij tudi med slovenskimi poslanci. In tako je prišlo, da je bil mož le s pomočjo slovenskih glasov izvoljen županom tržaškim.

Radi tega nismo pričakovali od njega Bog ve kaj! Ali toliko smo pričakovali vendar, da bude našim poslancem nasproti varoval vsaj videz one objektivnosti, kakoršnja je dolžan predsednik vsake zbornice do vseh skupin v istej, brez razlike stranke. Nekoliko časa se je tudi res zdelo, da hoče biti tako. Ali kmalo smo videli, da je tudi njega potegnila za seboj splošna struja — struja sovražstva in italijanskega fanatizma. Kjer je vse sovražilo, tudi naš Karol ni mogel ljubiti in postal je tak — kakoršnji so vsi drugi.

Tako je torej tudi naš Karol navlekel frak na svoja pleča in postavil klak na svojo glavo in šel je tudi on, da pozdravi slavne italijanske župane in — nežupane, ki so došli natezat svoja krepka pljuča proti — kulturnim stremljenjem v deželi.

In govoril je lepo, navdušeno, žarno besedo, tako lepo, kakor — so hoteli drugi!

V introdukcijo mu je bila seveda dvatisočletna kultura latinska. Ubogi mož! Preveč je bil zamišljen v koncept svojega govora, da bi bil pogledal okolo sebe! Da je spustil malce svoj pogled po ljudeh, ki so kričali okolo njega, spomnil bi se bil morda, da stoji na razvalinah te ponosne dvetisočletne latinske zgradbe! Mož ni mislil na to — kdo bi sploh mislil v takih trenutkih, ko nikde nič ne misli, vsaj trezno ne — ni mislil na to, da propadajo tudi najslavnejše hiše, ako so zagospodarili v njih nevedni epigoni, ali pa ljudje, ki so se priklatili iz — sosednje hiše! Kakega posla, ti mila nebesa, so imeli hrvatski čičje med onimi, ki so sesali sladko mleko iz prs slavne matere latinske?!

Gospod dr. Dompieri je menil, da je municipiju tržaškemu prva dolžnost, braniti ono vztočno mejo . . . katero je od prvega začetka branila — »la potenza romana«! Hoho, velemožni gospod Karol! Ali je možno, da ne veste, da se je od tedaj, ko je slavna »potenza ramana« proglašala svoje diktate, premenilo in zgodilo marsikaj?! Ali ne veste, da se je zlasti Trst jel dvigati še le davno pozneje, sosebno v zadnjem poltisočletju odkar ga avstrijski vladarji obsipljejo z svojimi do-brotami in da je sedanja veličina Trsta plod tudi slovenskih žuljev! Ali pustimo minolost, pustimo, kar je bilo, pustimo zgodovino! Povejmo raje gospodu županu, da občina tržaška nima ni dolžnosti, ni poklica, ni pravice, da bi branila kake »konfine«, katere je branila slavna »potenza romana« pred 2000 leti, pač pa jej je sveta dolžnost, da skrbi za gmotno in duševno blaginjo vseh svojih stanovnikov . . . a tretjina teh stanovnikov je slovenska, druga tretjina pa ni laška . . . ter nima prav nobene pravice do razmetane in notri do kosti kompromitovane dedščine po potenzi romani!!

Gospod Karol je ta vztočna vrata nekdanje potenze romane prekladal celo tja do Snežnika na Notranjskem, češ: na vsem tem ozemlju morali so biti v vojaški službi potenze romane. Mi nismo zgodovinarji in nočemo raziskovati o upravičenosti te trditve našega Karola! Toda to vemo, da se je od takrat spremenilo marsikaj in da je teh 2000 let sem modra gospa Klio mnogokaj pisala in črtala

v zgodovini človeštva. Pred vsem pa vemo, da mladeniči na tem ozemlju hodijo v avstrijsko vojsko in da leži tudi Trst — z županom Dompierijem vred — v tisti Avstriji!! Gospodu Karolu so se torej nekoliko zmešali zgodovinski spomini in pojmi o dolžnosti municipija tržaškega.

Pa nič ne de! Njegovim poslušalcem in protestnem shodu je ugajalo prav tako, kakor je govoril. Če bi bil govoril drugače, nego ima navado govoriti — dr. Spadoni, pa ne bi bilo aplavza, a ta je prijetna stvar za vsakega govornika . . .!

Gospod Karol je slavil brate iz Furlanije, Istre in Tridenta z željo da bi jim dobri genij latinski podal dobrih svetov jakosti, modrosti in velikodušja! Hm, hm! Dobri genij latinski menda ni uslišal njegove prošnje, kajti modrost ne nosi sužnje v na ramah, jakost se ne tresse pred omiko sočloveka, a velikodušnost privoščča drugim, kar želi sebi! Dragi Karlo, tvoj vzdih je bil torej jako deplaciran!

In tudi Trentince naj bi objemal latinski genij. Trentinci so Italijani, na tem ni dvoma, celo bolji, nego oni, ki so ploskali Dompieriju minole nedelje! Ali kaj pomaga to, ko dobre nu geniju latinskemu prihaja na pot oni zli duh, ki zavaja ravno tiste Trentince, da imajo nekoliko drugačne nazore o marsičem, nego jih imajo naša signorina in poitalijančeni Slovani na Primorskem, in po teh povelju — tudi župan tržaški, dr. Karlo Dompieri! In kako se mož zna unikati pred menenjem družih, pokazal je s tem, da je označil tržaškega angelja najvrednejim za predsedništvo temu slavnemu shodu protestujočih županov!

Naši vojaki in naše učiteljstvo.

(Dopis.)

Visoko e. kr. namestništvo v Trstu je naznanilo z odlokom od dne 25. novembra 1898. l., št. 11712/VII. vsem okrajnim šolskim svetom, da od 395 nadomestnih rezervnikov, poklicanih od dne 1. marca leta 1898. iz Istre, tržaške okolice in z Goriškega na osemtedenske vojaške vaje, je bilo le 284 večjih pisanju in čitanju. — Od pozvanih 395 ni vedelo imena Njegovega Veličanstva cesarja 31, Nje Veličanstva cesarice pa 182; 314 ni znalo, kdo je bil nadvojvoda Albrecht, 376, kdo je bil feldmaršal Radecky in 176 ni vedelo, h kateri državi pripada Istra. (Oni vojaki so bili brzkone italijanski Istrani, meneči, da so v Italiji, ker se baš Italijanom — vulgo Lahonom — tam izborni godi. Op. stav.)

Dalje pravi omenjeni odlok, da je razvidno iz tega, da se na ponavljalno-nadaljevalnem tečaju ali pouku veliko premalo ponavlja v vsakdanji šoli proučena tvarina. — Potem pa vabi visoko e. kr. namestništvo slavne e. kr. okrajne šolske svete, naj uplivajo na šolska vodstva in na učiteljstvo, da se bode natančno postopalo o poučevanju v zgodovini in zemljepisju ter da se mladina dobro priučí gori omenjene stvari in da to otroci ne pozabijo tako hitro. — To je vsebina označenega odloka.

Sedaj pa pogledjmo, kaj je na tem resnice! — Učiteljstvo na Goriškem zavrača z vso resnostjo omenjene trditve, kajti med slovenskimi rezervniki na Goriškem se gotovo ne najdejo taki, ki bi ne znali tega, kar je zgoraj omenjeno, kajti statistika govori, kako redno pohajajo pri nas otroci v šolo,

Za zaključek treba, da se obrnemo zopet k predstojecim občinskim volitvam. Zadoščenjem čujemo namreč, da so vodilne osebe naše stranke na Pomjansčini sklenile, da prirede pred volitvami velik javni shod. Opozarjamo torej že sedaj na ta sklep s pristavkom, da se vse potrebno objavi o pravem času.

Za jubilejno dijaško ustanovo došli so nadaljnji darovi:

Poprej izkazanih	3492 gld. 28 nč.
Adrej Čok, posestnik, Lonjer	3 " — "
Žitko Anton, unuk Frana, Trst	10 " — "
Knif Ernest nabral v kavarni Štolfovi v Sežani	2 " — "
Besednjak Ivan Trst	— " 50 "
Arimatejska družba v Barkovljah	25 " — "
Ivan Marija Kanduš iz Barkovelj	1 " — "

Skupaj 3533 gld. 78 nč.

Nadaljne darove sprejema blagajnik dr. Gustav Gregorin v Trstu (Via Molin piccolo štev. 3).

Ob enem se popravlja pomota, ki se je vrnila v enem prejšnjih izkazov. Ivan Martelane iz Barkovelj je namreč daroval 10 gld. in ne Ivan Marija Martelane.

Chacun a son gout. Vsaki po svojem ukusu, pravi francoski pregovor. Mestna delegacija hoče predlagati v mestni seji, naj župan poskrbi, da se priobčijo vsi dokumenti »najsijajnejše manifestacije italijanstva«, ki je bila baje minole nedelje. Zajedno hoče predlagati ista delegacija, naj se v mestni dvorani vzida spominska plošča, ki bo spominjala italijanski narod na slavni dan 15. januarja 1898.

Imamo pač različne ukuse. Kar se je videlo drugim najneslaneja in grozno forcirana komedija, to hočejo oni proslavljati s publikacijami in spominskimi ploščami. Je že tako: jednim ugaja resnost, drugim komedija. Chacun a son gout!

Ali niso učitelji v javni službi? Pišejo nam: Povodom petdesetletnice Njegovega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. so se razdelile spominske kolajne med vse v javni službi stoječe osebe, kajti cesar je določil, da se te svetinje razdele vsem onim osebam brez razlike spola, katere so v teku teh 50 let bile v kakšni javni službi. — Neki c. kr. okrajni glavar v Avstriji je naznanil učiteljstvu, da imajo tudi učitelji pravico do te spominske kolajne. Mnogo učiteljev je vsled tega vložilo prošnjo za svetinjo. Ali glej: došlo jim je potem uradno naznanilo, da učitelji nimajo pravice do te svetinje. — Mnogo učiteljev so bili, vojaki, pa vendar niso prejeli te kolajne. »Učiteljska zaveza« je vložila prošnjo na ministerstvo za to kolajno, a ministerstvo je prošnjo odklonilo. — Po takem učitelji niso javni funkcionarji, t. j. niso osebe v javni službi, kajti oni stojé še zdej za cestnim »palirjem«, kateri je prejel svetinjo, ne da bi kdo prigovarjal temu. To se je zgodilo pod konec XIX. stoletja.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« sta nabrala gospica Gruden Nežika in g. Gruden v društveni krčmi v Rojanu in v krčmi g. Kovačiča, ulica Geppa, 15 kron, katero svoto so darovali sledeča gospoda: Josip Kovačič, Schreiber, Campanelli, Jakob Purkart, Gruden Nežika, Žagar Bogomil po 1 K.; Weble, Martin Žnidaršič, Bone, Ličen Vojakolaš, Slivar Fran, Čudilo, N. N., Berlan Fr., Neme po 40 stot.; A. Vatovec, L. Ažman, Ivanka Ivančič po 30 stot.; Bohl, Danilo, Modič, Grbec, Blatnik Kunig., Gruden Rezika, N. N., Nežnan, Kaloloka, Ralea, Restar, Grgič, Kovačič, Cetin po 20 stot.; Iv. Zabrič, J. Caharija, Anton Čiač, Cibrev Ščito, Zebeljček, D. Malič, A. Jerman, Bredl po 10 stot.; nepoznanih imen 90 st. — Nadalje je nabrala gori imenovana gospica še 1 krono v krčmi Kovačiča, g. Ljudevit Schmidt je nabral v gostilni »Pri petelinu« 4 krone, kateri svoti je dodal Vodopivec mlajši 40 stot., g. Ljubič pa plačal kazen 10 st., ostanek račun 16 st. — Prej izkazanih 330 K. 60 stot., skupaj torej 351 K. 16 st.

Najprisrčnejša hvala vsem darovateljem kakor tudi nabiralki in nabiralecema.

Ples trgovskih pomočnikov v Trstu. Dotični odbor je razposlal vabila na veliki ples, ki ga prirede slovenski trgovski pomočniki jestvin v Trstu v nedeljo dne 5. februarja 1899. v redutni dvorani gledališča »Politeama Rossetti« (uhod ulica

Chiozza). Pričetek ob 9. uri zvečer ter traja do 4. ure zjutraj. K plesu bode sviral vojaški orkester pešp. št. 47 iz Gorice. Ples bode vodil plesovodja gosp. Ivan Umek. Dvorana bode krasno odičena in sijajno razsvetljena. Vstopnina: za gospode 1 gld. z dvema gospicama oz. gospema. (Priti je v plesni toileti.) — V odboru so nastopni gospodje: Slavko Plesničar, predsednik; Josip Škodnik, podpredsednik; Ivan Millonig, tajnik; Ivan Tomažič, blagajnik; Fran Popatnig, Valentin Zwitter, preglednika.

Pogrebno društvo »Arimatej« v Barkovljah bode imelo v nedeljo dne 29. t. m. svoj občni zbor v prostorih »Narodnega doma«. Začetek ob 1½ uri popoldne.

Od tržaške kmetijske družbe. Odbor slovenske kmetijske družbe je oskrbel za kmetijsko podružnico Rojan pri Trstu lepega bika plemenjaka čiste belanske pasme. Naši kmetovalci, ki hočejo uvesti v svoji živinoreji dobro mlečno pleme, so opozorjeni, da se nahaja gori rečeni bik naše kmetijske družbe v reji pri gosp. Iv. Mar. Boletu v Rojanu št. 242, kamor zamorejo dovajati svoje krave, namenjene za oplemenitev.

I. Primorsko veteransko društvo je sklenilo, da priredi, kakor vsako leto, tudi letos in sicer dne 4. februarja ples v gledališču »Armonia«, ker je globoko žalovanje vsled smrti Njega Veličanstva cesarice Elizabete minilo z dnem 17. t. m. in ker po Najvišji želji nadaljnje žalovanje ne sme ovirati veselje prirejenih v dobrodelne namene. Ker se torej ta ples priredi v prid ubožnim društvenikom, nadeja se društvo, da se ga prijatelji tega društva mnogoštevilno udeležé kar jim bode priporočeno najtopleje.

Odbor.

Plesni venček odseka pevskega društva »Adrija« v Barkovljah vršil se bode jutri v nedeljo dne 22. t. m. v lepo okrašeni veliki novi dvorani »Narodnega doma«. Začetek točno ob 4. uri pop. Ustopnina k plesu za gospode 60 stotink, za gospice 30 stotink. — Čisti dohodek je namenjen v pokritje stroškov za zastavo pevskega društva »Adrija«. Ozirom na blagi namen se bodo preplačila hvaležno sprejela. Na obilno udeležbo uljudno vabi vse prijatelje in prijateljice plesa

Plesni odsek.

Milijonarja na Kranjskem. Po statističnem izkazu o osebni dohodarini je v Avstriji 255 mož, ki imajo več nego 100.000 gld. Na Kranjskem sta samo dva milijonarja, ki od svojih dohodkov plačujeta povprečno po 5.300 gold. davka. Oba stanujeta zunaj Ljubljane. V Ljubljani sta najbogateja zdravnik dr. Mader in tovarnar Samassa, ki plačujeta največ dohodarino.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje dne 8. januarja do vštévši soboto, 14. januarja, umrlo je 51 možkih in 48 ženskih, ukupno 99 oseb. Lansko leto je umrlo ta teden 74 oseb. Doba umrlih je bila: 18 do 1 leta, 10 do 5 let, 10 do 20 let, 6 do 30 let, 3 do 40 let, 25 do 60 let, 20 do 80 let, 7 čez 80 let. Povprečno znaša umrljivost ta teden 31.0 od tisoč. Vzrok smrti je bila najčeseje jetika v 15, bolezní v sapnikih v 28 od navedenih slučajev.

Succi v Trstu. Succi, kateremu se ves svet čudi radi njegove umetnosti v trajnem — stradanju, pride baje v kratkem tudi v Trst, da tudi tu pokaže svojo umetnost.

Iz-pred deželnega sodišča. 17-letni Humbert Dominko je dobil večeraj 6 mesecev ječe radi dogodkov 18. decembra v gledališču »Politeama Rossetti«. Metal je namreč blazine z galerije doli na ljudi v prizemlju.

Poskušen samomor. V infanterijski vojašnici v Celji se je poskusil ustreliti korporal I. Jesih. Krogla mu je močno poškodovala glavo. Mož si je hotel vzeti življenje radi nesrečne ljubezni.

»Brivec« je izšel. Takrat prinaša znamenito sliko »Italijanski fakiri.« V tem listu so obriti razni kosmatinci in kosmatinke. Med drugim zvedó Brivčevi prijatelji: kedaj in kje bode Brivčev večer z maskarado. Torej takrat le vsi po Brivec v tobakarne!

Posebne antiziptične lastnosti delov Praškega domačega mazila iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi napravijo prav dobre vspehe pri zdravljenju raznih ran. To sredstvo je enakodobno v varstvo ran, zavaruje nečistost in vnetje in blaži bolečine.

To dobro domače sredstvo dobiva se v tukajšnjih lekarnah. — Glej oglas!

Dobro domače sredstvo. Mej domačimi sredstvi, katera se uporabljajo za olajšanje bolečin in odvajajoča ribanja pri premarzenju, zavzema prvo mesto Liniment, Captaiei comp. izdelan v laboratoriju Richterjeve lekarne v Pragi. Cena je nizka: 40 nč., 70 nč. in 1 gld. steklenica, katera te spozna po znamenitnem sidru.

Različne vesti.

Žalosten povratek je bil usojen španskemu vojaku, ki se je te dni vrnil s Kube v rojstno mesto Santjago. Bolan, kakor večina njegovih tovarišev, utrujen do smrti, privlekel se je pozno zvečer do praga svojih roditeljev. Zastonj je trkal z zadnjo močjo na vrata očetove hiše. Stariši niso vedeli, da se jim ima vrniti sin, niso spoznali njegovega glasu ter mu, bojé se kakega hudobneža, niso odprli. Drugo jutro so ga našli ležečega na pragu — mrtvega.

Consulta araldica je ime novemu uradu v Italiji, kateremu je naloga, da preišče opravičenost plemenitaških diplom in naslovov. Ta urad se je uveril v kratki dobi svojega delovanja, da je (posebno v nekdanji republiki benečanski) vse polno ljudi, ki si prisvajajo plemenitavo brez vsake pravice. Tudi ilustracija »avite colture«!

Največo ladijo sveta so spustili te dni Angleži v morske valove. Ime ji je »Oceanik« ter je last društva »White Star Line«. — Vozila bode med Britanijo in severno Ameriko v 5 in pol dneh, torej je dosedaj najhitrejši parnik. Isti ima nad 17.000 tonelat, dolg je nad 700 čevljev, širok 70 in globok 50. Za slučaj vojne ga je možno spremeniti v križarja. Prostora ima za toliko premoga, da lahko prepluje okoli vse zemlje brez prenehljaja.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Praga 21. Na postaji severne železnice, kamor so privedli mrtvo truplo ubitega češkega dijaka Linharda, so češki dijaki priredili demonstracijo. Zvečer so se demonstracije ponavljale po mestu, a dogodilo se ni ničesar posebnega.

Dunaj 21. Poročila v dunajskih listih o položaju v Budimpešti javljajo soglasno, da odgovor opozicije, sestavljen po grofu Aponyi-u na ponudbo vlade, odklanja ponujeni kompromis. Ta odgovor se je prijavil Seilagyi-u, Czaky-u in Andrassy-u s prošnjo, naj ga priobčijo vladi. Vender ne verjame nikdo, da so pogajanja definitivno pretrgana, mar prevladuje menenje, da se bodo pogajanja nadaljevala in da bodo trajala še dolgo časa.

Dunaj 21. »Slovanska krščansko-narodna zveza« je naložila poslancu Bulatu, naj v prihodnji seji izvrševalnega odbora desnice razloži zahteve Jugoslovanov in naj zahteva jasnega odgovora od vlade.

Govori se zopet, da bode državni zbor skoro odložen, da se tako pridobi čas za nova pogajanja s posamičnimi strankami.

Praga 21. Poročila čeških listov o izjavah grofa Thuna v zadnji seji izvrševalnega odbora desnice se ne ujemajo. »Politik« trdi n. pr., da grof Thun ni podal določenih izjav in da člani odbora niso bili posebno zadovoljni. »Hlas Naroda« pa trdi, da se mora sklepati iz izjav ministerskega predsednika, da se pripravljajo vevlačni dogodki.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 21. Pšenica za mare-april gold. 9.50—9.51. Pšenica za — gl. — do —. Pšenica za oktober gold. — do —. Rž za oktober gl. — do —. Rž za mare gld. 7.92 do 7.94. Koruza za maj 1899. gld. 4.84 do 4.86. Koruza za oktober gl. — do —. Oves za mare gl. 5.88 do 5.90. Oves za oktober gl. — do —. Koruza gl. 5.50 do 5.60.

Pšenica: ponudbe slabe, kupčija omejena. Prodaja 7.000 met. stotov. Vreme: megla.

Hamburg 21. Trg za kavo. Santos good average za mare 31.50, za maj 32.—, za september 32.75, za december 33.25.

Havre 21. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 37.25, za april 50 k. frankov 38.25.

Praga 21. Surovi sladkor I. izdelek, 88% Reudement franco Aussig. Stalno. Januvar-februar gl. 12.02½. Oktober-dec. gl. 12.05. Denar.

o čemer priča tudi dejstvo, kako malo analfabetov se nahaja od nas v naši vojski. — Ako se je res našlo toliko takih, ki niso znali, kar je zgoraj omenjeno, je gotovo iskati vzrokov v Istri in v okolici tržaški. O šolskem okrožju tržaškem je sploh znano — kar ni baš v čast aviti colturi in tam gospodujočemu zistemu — da se tam sploh nikdo ne briga, da-li otroci pohajajo šolo ali ne, a o Istri vemo (seveda o slovanskem delu pokrajine), da je tam več nego 60% za šolo godnih otrok, ki ne pohajajo šole, ker sploh šol nimajo. To vnebovpijoče stanje je ožigosal že g. drž. poslanec Spinčić v državnem zboru. — Ako torej naši Istrani — Hrvatje in Slovenci — nimajo učilnic, kako naj bi potem kakor vojaki znali to, česar se niso učili?! — Ne treba torej praviti, na koga da pada vsa krivda. — Naj torej poskrbi slavna vlada, da tudi v slovanskih krajih Istre dobijo potrebnih šol in potem se gotovo pride v okom takim nedostatkom.

Da se v nas temeljito učita zgodovina in zemljepisje, je dobro znano. Saj imamo celó podrobne učne načrte, ki predpisujejo učiteljstvu, kaj naj učijo.

Tako n. pr. nahajamo med učnimi slikami tudi ono »Cesar Frane Jožef I.« v »Tretjem Berilu«. — V isti sliki je natančno opisano, da se je naš cesar dne 24. aprila l. 1854. poročil z bavarsko princesinjo *Elizabeto*. Naši otroci vedo torej, da se je naša cesarica nazivala *Elizabeta*. Dalje nahajamo v tej sliki, da je v krvavi bitki pri Novari slavno premagal Italijane junak *Radecky*; torej znajo, kaj je bil *Radecky*. — Baš tako vidimo v omenjeni sliki, da je pri Kustoci zmagal nadvojvoda *Albreht* in pri Visu admiral *Tegetthof*. Vse to znajo naši otroci, znajo naši dečki in znajo naši vojaki. — Saj je v nas celó narodna pesem: »na Laškem puške pokajo itd.«, katero prepeva narod. Dalje se glasi v tej pesmi: »*Radecky* ima belo glavo, pa vendar na Laško gre žnjo« itd. In da bi potem naši vojaki ne znali, kdo in kaj je bil *Radecky*!?

Označene trditve so torej gledé Goriškega neosnovane in ovržene; zato svetujemo vojaškim oblastnjam, da v bodoče beležijo zopet število onih vojakov, ki ne znajo čitati in pisati ter gori označenih zgodovinskih stvari, a naj si beležijo tudi kraje dotičnih vojakov in potem izvedo, da so ti ubogi vojaki iz zapuščenih delov slovanske Istre, kjer nimajo šol! Dajte jim torej šol in vsi taki in enaki nedostatki vam zginejo kmalo. — *Vsakemu svoje in videant consules!**)

Politični pregled.

TRST, 21. januarja 1899.

Slednjič! Slednjič so se oglasili tudi z one strani, od kjer bi bili morali že s prvega začetka zagrometi svoj Quos ego onim brezvestnežem, ki razpaljajo strasti in razburjajo vso pokrajino radi jednega samega in prvega sličnega zavoda, ki naj bi ga dobili Slovani na Primorskem. Radi gonje, ki jo vprizarjajo italijanski agitatorji proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu, se je oglasila slednjič tudi visokoofticiozna »Wiener Abendpost«. Mirno besedo sicer pravi Italijanom najhujša očitavanja. Očita jim, da nasilno pretvarjajo fizionomijo tega čisto administrativnega vprašanja. Kjer bi morali govoriti: potreba, dejstva, številke in razlogi, vlada sama — fraza! Italijansko novinstvo to in onkraj meje (To je ravno skrajna predrznost! Op. ured.) da opisuje osnutje hrvatskega gimnazija v Pazinu kakor zloben atentat na italijansko narodnost, molči pa modro o resničnih odnošajih, ki so bili odločilni za državno upravo.

»Wiener Abendpost« opisuje potem te resnične odnošaje: število Slovanov v Istri, dejstvo, da ta večina nima nijedne srednje šole, narodnostne odnošaje v mestu, občini in okraju pazinskem! Sosebno naglašja rečeni ofticiozni list, da hrvatski dijaki iz Istre morajo sedaj obiskovati gimnazij na Sušaku, na neavstrijskih tleh, vsled česar so prisiljeni, da na Hrvatskem nadaljujejo svoje studije, ali pa morajo še le prositi za nostrifikacijo svojih spričeval zdelosti. Pa tudi semestralna spričevala niso veljavna pri nas. Vsi ti dijaki bodo gotovo zahajali na gimnazij v Pazinu.

*) Prosimo slav. uredništvo »Adriatische Post«, da priobči ta spis v prevodu. Pisec.

Potem navaja ofticiozni list vse lokalne razloge, ki govore za to, da se hrvatski gimnazij zasnuje prav v Pazinu, ter dokazuje, kako nezmyselna je insinuvacija nasprotne agitacije, da naj bi se ta gimnazij zasnoval v Kastvu. To je mal kraj, na periferiji pokrajine in prav pred nosom Reki in Sušaku!

K tem izvajanjem visokoofticiozne »Wiener Abendpost« dodaje še uredništvo ofticiozne »Triester Zeitung«: »Agitacija proti osnutju hrvatskega gimnazija v Pazinu se je, žal, raztegnila daleč preko mej domovine. Po italijanskih listih v kraljestvu se je tem povodom uprizorila pravecata in zistematična gonja, katero značita nenavadna strastvenost in sovražnost. Žal, da treba zabeležiti, da dotične izjave v italijanskem novinstvu prihajajo direktno iz Trsta, ali pa so vsaj nadahnjene od tu. Po svoji dolžnosti moramo izraziti svoje prepričanje, da ta agitacija izven državnih mej je najnepripravnejše sredstvo za obrambo narodnih interesov italijanskega ljudstva v Avstriji. Na vprašanje o meritorični opravičenosti sporne vladine odredbe je temeljito odgovorjeno v pojasnilih v »Wiener Abendpost«, ali ne glede na to bi zahtevali toliko lojalnost, kolikor modra taktika, da se notranja vprašanja razpravljajo v mejah države in da bi se narodna stremljenja (italijanska) ne — kompromitovala takimi ekskurzijami na tuje!«

Slednjič, vendar enkrat! Čas je bil res že. Mi pozdravljamo zadoščanjem izjave v »W. Abendpost«, in to ne le radi konkretnega slučaja, radi gimnazija v Pazinu, ampak tudi, ker nas ta izvajanja opravičujejo do nade, da je na Dunaju vendar enkrat prišlo do spoznanja, da so jeli nekoliko spoznavati resnično nprav te nasilne signorie ter da je izerpljena enkrat globoka mera angeljske potrpežljivosti z ljudmi, ki trdovratno vztrajajo v menenju, da so zakoni avstrijski samo za to, da jih oni — ne spoštujejo. Morda bode vendar enkrat kraj božkanju in gladenju ljudij, s katerimi ni možno v miru živeti, dokler jih ne spametuje železna energija.

Nič manje važne se nam ne zde opazke v »Triesterici«. Potrebno je bilo zares, da je od te strani slednjič prišlo pripoznanje, da ta naša gospodvalna gospoda išče pomoči v inozemstvu, da ščuva inozemstvo proti nam, da je torej se svojim sreem izven te države!! In takim ljudem naj bi bilo dano v presojo, česa treba dati temu lojalnemu prebivalstvu slovanskemu, ki ustvarja v tej deželi prepotrebno protitežje proti tendencijam, katere je slednjič — ob 11. uri — označila in obsodila tudi »Triester Zeitung«.

K položaju. Včeraj je imel — kakor smo že omenili — izvrševalni odsek desnice svojo sejo, v katero je došel tudi grof Thun, povabljen od predsednika tema odboru. Iz komunikacije, izdanega o tej seji, je razvidno, da je grof Thun povedal svoje menenje o sedanjem položaju parlamentarnem. O izjavah grofa Thuna se je vnela daljša razprava, v kateri so izražali vsi govorniki svoje obžalovanje, da po krivdi obstrukcije parlament ne more delovati, kar je na veliko škodo prebivalstva. Konferenca je trajala tri ure in pol.

Vse prav, ali tega vendar nismo izvedeli iz komunikacije, kakov utis da so napravile izjave grofa Thuna na spoštovano gospodo?! To bi nas zanimalo najbolj! Ali pa je morda res, kar pripoveduje »Information«, da vlada namreč še ne misli na nikak odločilen korak proti temu državnemu zboru, ampak da hoče še — čakati!? »Arbeiter Zeitung« pravi sicer, da obstrukcija mora poginiti na svoji lastni neumnosti, ali ta neumnost bi utegnila vendar trajati nekoliko predolgo! Pametneje bi že bilo, da se neumnosti odseče — glava!

Brezzakonje na Hrvatskem. Znano je našim čitateljem, znano tudi ostalemu omikanemu svetu v Avstriji in izven nje, s kako drakonično strogostjo postopa madjaronska vlada napram opozicijskemu listom na Hrvatskem. Skoro ne mine dan, da ne bi ta ali oni hrvatski list izišel več ali manje — praznimi stranmi. Cenzura je na Hrvatskem stroga tako, da se plenijo najnedolžnejše stvari, kakoršnjih bi ne plenil noben drugi državni pravdnik na širnem svetu, vedé, da bi se blamiral notri do kosti, tako, da bi se mu vsi smejali, ne glede na to, da bi tudi v parlamentu dobil zaslužen lekcijo. Le na Hrvatskem ni temu tako; tam je hrvatsko časopisje izročeno državnemu pravdniku na milost

in nemilost. Madjaronska vlada ve dobro, da nima simpatij v hrvatskem narodu in ker je nezmožna pridobiti si istih s pravičnimi naredbami, poslužuje se krutega nasilja. Da pa daje s tem slabo spričevalo svoji sposobnosti, to seveda malo briga mogočeneže, ki so sedaj na vladinemu krmilu. Kajti nobena stvar ni tako značilna za vsako vlado, nego to, da se boji kritike in ako radi tega zatira svobodno izražanje mislij. To pa se godi sedaj na Hrvatskem v polni meri. Kakor postopa cenzura na Hrvatskem z opozicijskim novinstvom je uprav nečuvno, to je stanje pravega brezzakonja. A kar se je zgodilo te dni, presega vse meje. Stvar je taka: Štev. 2. lista »Podravec«, ki izhaja v Virju, je dne 15. t. m. zaplenila okrajna oblast v Gjurjvevu. Ne da bi obvestila izdajatelja, katera mesta so zapadla cenzuri, je meni nič tebi nič zaplenila kar ves list. Toda to še ni bilo zadosti. Beriči so odnesli občinski urad ves slog — vse štiri strani tako, da list niti ne more iziti, ker tiskarju manjka — žrk. Vrhu vsega pa, kakor že rečeno, se listu niti naznanilo ni, radi česa je bit zaplenjen in uredništvo še sedaj ne ve, kaj in proti kateri točki zakona je grešilo. Umevno je, da se je uložila pritožba. Taka je cenzura na na Hrvatskem!

Domače vesti.

Občinske volitve na Pomjanščini, za novi občini Pomjan in Marezige, se utegnejo vršiti kmalo. V kolikor kaže do sedaj, v občini Marezige ne bode posebnega boja, k večemu da bi se v naši stranki pojavilo kako navskrižje glede kandidatov. Upamo pa, da uplivni možje store vse primerno, da ne pride do tega. Pomisljijo naj, da bi bilo velike moralne veljave, ako bi občina o prvem svojem nastopu v nekajeni zložnosti manifestovala svoj izključno slovenski značaj in bi zaklicala nasprotnikom, da nimajo prav ničesar iskati v tej občini! Apelujemo torej do prvakov v Marezigah, Truškah itd., naj posredujejo na vse strani, da pride do take slovesne manifestacije.

V drugi občini Pomjan-Šmarje, pa bode ljuta borba. Saj to je bil ravno glavni namen italijanizsimom, ko so videli, da je odzvonilo njih gospodstvu v vsej stari prejšnji občini, da so razdelili občino tako, da so zbrali v jedno novih občin vsa ona sela, kjer je še lep odstotek ljudij, katere tišče oni v svojih krepljih. Pa ne samo med slovensko in stranko odpadnikov bode hud boj, ampak tudi med nasprotniki samimi utegne priti do interesantnega tekmovanja. S Pomjanščine nam poročajo namreč, da so v nasprotni stranki kar trije možje, ki bi hoteli postati županom v novi občini Pomjanski. To bi bili: nekdanji župan Gugnaz neslavnega spomina, nekdanji tajnik Bartolich in — veste, še kdo? — znani Pio Gambini iz Kopra. Ta poslednji si je menda navlašč zato kupil malo hišo v Šmarjah.

Ad vozem Gugnaz! He, slavna vlada, povej nam sedaj, ali smo imeli mi prav, ali nismo imeli, ko smo slovesno protestovali proti temu, da si po razpuščenju občinskega zastopa prav tega moža imenovala prvim členom upravnega sveta?! Mi smo te opozarjali tedaj ne le na spomine iz županovanja tega moža, ampak tudi na to, da je mož prehud laški strankar, da bi bilo možno pričakovati od njega tiste objektivnosti, kakoršnja je kravvo potrebna ob toliki razburjenosti, kakoršnja je vladala tedaj v občini pomjanski! Tedaj je slavna politiška oblast v Kopru suvereno — nedobrohotnostjo do slovenske stranke prezirala vse naše kliče. Sedaj pa lahko ve tudi slavna vlada, kako prav smo imeli mi, kajti isti Gugnaz se je udeležil celo one demonstracije od minole nedelje, ko so kričali proti stvari, katero smatra tudi centralna vlada povsem opravičeno, one demonstracije, ki ni bila naperjena le proti nam Slovanom, ampak tudi proti vladi — isti slavni vladi, ki se je po svojih organih v Kopru na uprav ostentativen način kazala zaščitnico in prijateljico istega Gugnaza!! Takega moža je postavila na čelo odboru, ki že nad poldrugo leto svobodno gospodari v veliki občini, slovenski prek in prek, in ki se udeležuje najodurnejih demonstracij proti isti slovenski narodnosti!! Protestovali smo torej že takrat, a kaj so protesti za izvestne vladne organe v Kopru, ako imajo na sebi ta madež, da so prišli od poštene slovenske strani!!

Zahvala.

Iz sreča se zahvaljujemo vsem onim, ki so našega nepozabnega sina in brata

Josipa Furlana

spremili k zadnjemu počitku, kakor tudi vsem onim, ki so nam na kateri koli način izrazili svoje sočutje ob tej nenadomestni zgubi.

Hvala vsem!

Žalujoča rodbina.

Najnovejša trgovinska vest.

New-York 21. novembra. (Izv. brzjav.)

Pšenica za januarja 80, % za maj 74, % za marec 77, % Kozna za maj 41, % Mast 585.

Jeden pisar in jeden sluga,

vešča kakega godala ali trobila ter slovenskega in nemškega jezika, se iščeta. Vstop takoj. Plača primerna. Godba daje stranski zaslužek. Ponudbe do konca t. m. pod šifro »Notranjsko« na upravnishvo tega lista.

V najem

se odda čedna soba v bližini nove pošte. Natančneje v naši tiskarni.

Gostilna na prodaj!

Na prodaj je dobro obiskovana slovenska gostilna na primernem kraju mesta. Gostilna donaša do 10 gld. dobička na dan. Pojasnila daje **Jože Vodopivec** v kavarni »Commercio«, bodisi ustmeno ali pismeno.

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien) Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana novovrstna lesena zastirala (Rouleaux), zatvornice in oboknice na valjček. — Cenik gratis.

Agentje

— za privatne odjemalce se iščejo. —

Slovenke pri sv. Jakobu, pozor!

V ulici S. Marco št. 19 je

nova pekarija - prodajalnica,

katera ima na prodaj svež kruh, razne moke za fino in navadno pecivo, izborno maslo, frišno in kuhano, in raznošarne sladkarije po navadnih cenah. Sprejema domači kruh v peko. Naročeno pošilja se tudi na dom.

Priporoča se osobito slovenskim materam za pogosto obiskovanje, udani

Florijan Kompara.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko »sidro« iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri stalem levu v Pragi.

Slovincem

naznanjam, da bode moja gostilna, Via Rossetti št. 2, »Gambrinus« ves predpust ob nedeljah in praznikih odprta do 4. ure zjutraj. — Točim izvrstno vino in pivo ter imam dobro kuhinjo. — Priporočam se za obilen obisk

Anton Kramberger.

Hiša na prodaj!

V bližini mesta je na prodaj prostorna hiša ob lepi cesti, ki je pripravna za vsako obrt in letovišče. Več se izve v tiskarni lista »Eдинosti«.

Zaloga.

Manitoie Black Rum

To je najboljši za primes čaju.

KONJAK

prav dober, katerega se rabi tudi za zdravila.

Dobi se pri:

Francišku Godnig-u v Trstu,

ulica Acquedotto na oglu ulice del Toro

AITE & ZADNIK

V TRSTU,

via Nuova, vogel via S. Lazzaro 8.

TRGOVINA

TKANIN IN MODE.

Velika zaloga

moških in ženskih stof za vse letne sezone.

Velik izbor

plaht, zagrinjal ter vsakovrstnega perila.

Zaloga drobnarije za šivilje, krojače in kitničarke. — Veliki izbor perkala in satina v najnovejšem risanju.

Sprejemajo se naročila moških oblek in perila po meri.

CENE NIZKE.

Za mnogobrojni obisk se priporočata udana

AITE & ZADNIK.

100 do 300 gld.

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srček. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v, Budimpešti, VIII Deutsegasse 8.**

Dr. Rosa Balzam | Praško domače mazilo

za želodce.

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna Lekarna B. Fragner-ja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran, ogel Spornjeve ulice.

Vsakanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Preudini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

G. Piccoli

dvorni založnik

Nj. svetosti

papeža

Leona XIII.

lekarnar pri angelju

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v

železnatem vinu,

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zmiraj potrdili navedeno množino železa, so najboljšje spričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nerodne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in boleharve otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki. III.

„Viktorija“ moderci

za gospe in gospice

po 50, 70 nvč., 1 gld., 1-25, 1-30, 1-50, 1-80, 2-30, 3-1, in 4-20.

Velik izbor

vseh predmetov za pomlad in leto

volneno blago, perkal za obleke in srajce, efr in oxford, lawn-tennis, satineta gladki, tiskani in mrežasti, sakovratni svileni predmeti za obleke in kinčanje, velik izbor lpek, trakov, zavratnikov, modnih specijalitit vsake vrste rokovic iz svile, nitij in kože, dežnikov.

Velik izbor perila dobiva se v manufakturnej zalogi

JAKOBA KLEMENCA

V TRSTU, — ulica sv. Antona št. 1. — V TRSTU

Na zahtevanje

se dopošljejo se uzorci z dotičnimi cenami poštine prosto

Cvet proti trganju.

(Liniment capsici).

Preiskušano mazilo — odpravlja bolečine pri kostibolu, ganju in revmatizmu. — Ena steklenica z navodilom 50 nv Razpošilja z obratno pošto najmanje dve steklenici

„Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj“

Ph. Mr. M. Leusteka v Ljubljani.